

Nota archeologie

Zonhoven, Vaartstraat

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Projectcode: 2020H299

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

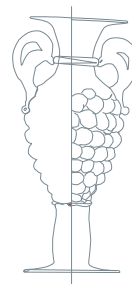
Verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., JANSSEN, J., WIJNEN, J. en SWENNEN, F., (2020), Zonhoven, Vaartstraat, nota archeologie, Haast-rapport 2020-44, D/2020/12654/44

Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1 - B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018
e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2020/12654/44

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

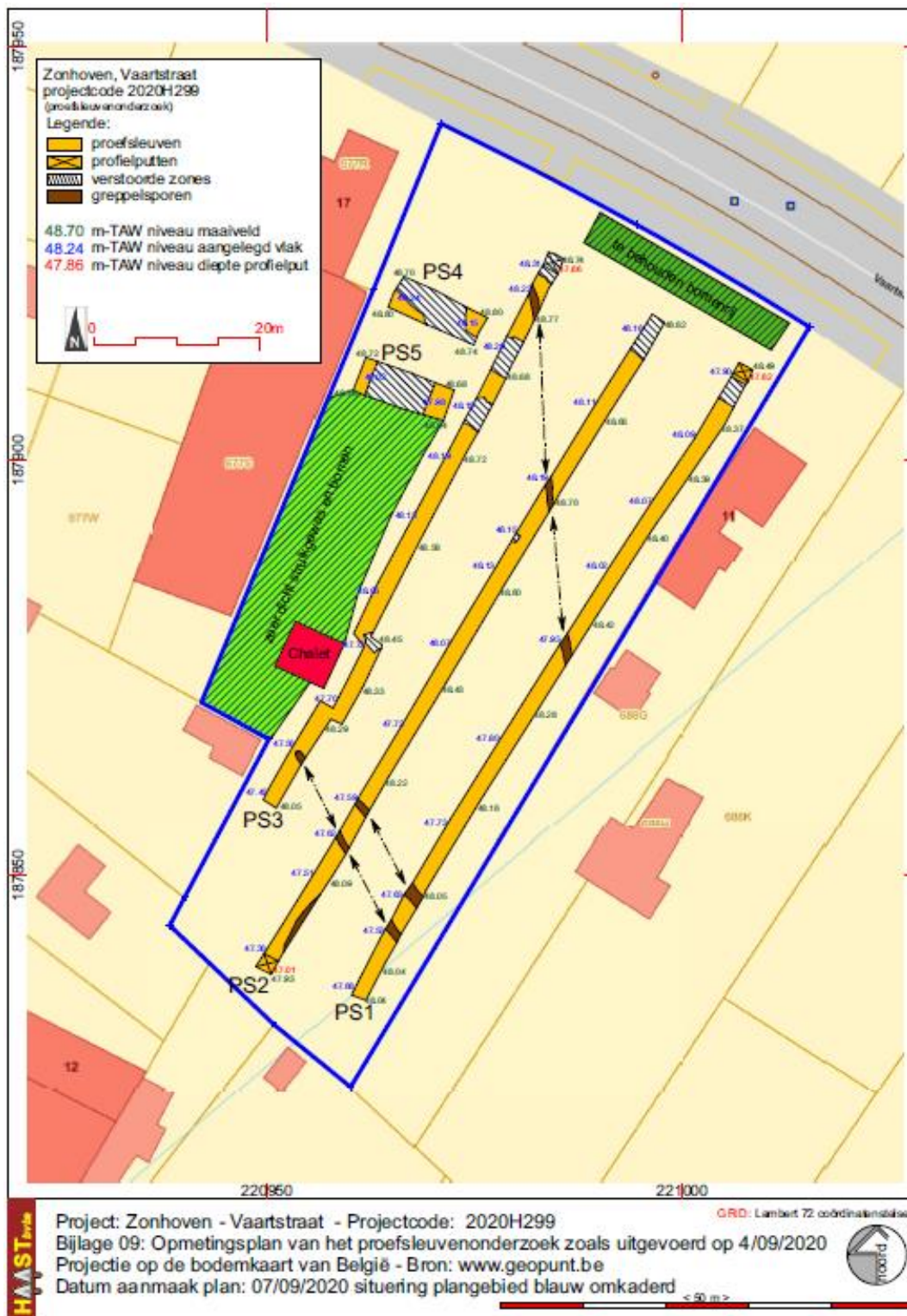

COVERFOTO: Opname van het projectgebied vanuit het zuidwesten, 4/09/2020

INHOUD

1. Beschrijvend gedeelte
2. Bouwprogramma
3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek
4. Assessment van het terrein
5. Gemotiveerd advies
6. Figurenlijst

Fig. 1: Alle-sporenplan projectcode 2020H299 Zonhoven, Vaartstraat

1. Beschrijvend gedeelte

Administratieve gegevens

Projectcode:	2020H299
Naam erkende archeoloog:	Rik van de Konijnenburg
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Locatiegegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13018
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13018
Kadastergegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13018
Topografische kaart:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13018
Alle betrokken actoren:	Rik van de Konijnenburg (erkend archeoloog), Joan Janssen (archeoloog), Wijnen Jeroen (aardkundige), Fleur Swennen (archeologe in opleiding)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	Rik.vandekonijnenburg@telenet.be , 0496 209 018

2. Bouwprogramma¹

Het huidige kadastrale perceel, Zonhoven, afdeling 2 sectie C perceel 685h, zal worden verkaveld in 8 loten waarvan de loten 1 t.e.m. 4 bestemd zijn voor woningbouw en de loten 5 t.e.m. 8 voor tuinen. Lot 1 is bestemd voor een vrijstaande woning, loten 2 en 3 zijn bestemd voor halfopen bebouwing net zoals lot 4 waarvan de woning aansluit bij de woning op het aanpalende perceel. Er worden geen wegeniswerken of werken voor nutsleidingen voorzien aangezien de bouwkvavels grenzen aan een uitgeruste weg (Vaartstraat). De verkavelaars zullen zelf geen woningen bouwen. De 2 bomen op de westgrens van het projectgebied worden niet verwijderd. Het is aan de koper van de lot 5 om te bepalen of de bomen al dan niet behouden blijven of gekapt worden.

De oppervlaktes van de te bebouwen loten bedragen 9a01ca (lot1), 5a15ca (lot 2), 5a16ca (lot 3) en 5a07ca (lot 4).

¹ Voor een uitgebreide beschrijving en bouwplannen cfrt archeologienota ID13018:
<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13018>

3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek

Afweging noodzaak verder onderzoek

In eerste instantie wordt nagegaan of een verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem noodzakelijk is, omdat de opsporing van archeologische sites bij voorkeur gebeurt via een zo miniem mogelijke verstoring van de bodem. Indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem de afwezigheid van een archeologische site niet kan staven, wordt overgegaan naar een vooronderzoek met ingreep in de bodem. In geval de aanwezigheid van een archeologische site wordt bevestigd, dient men te proberen die *in situ* te bewaren. Indien dit niet mogelijk is, dient men over te gaan tot een opgraving.

Advies:

Archeologienota ID13018:

Op basis van de gegevens uit dit bureauonderzoek kan niet met zekerheid gezegd worden dat het projectgebied effectief resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering. Er zijn geen directe of indirecte aanwijzingen van vondsten in het projectgebied. Er zijn aanwijzingen dat het terrein gedeeltelijk mogelijk matig tot mogelijk ernstig verstoord is door de bouw en afbraak van een woning met aanhorigheden en het rooien van struiken en bomen. Bovendien is het gebied gekarteerd als een permanent natte zandgrond met winterwaterstand in het maaiveld. Geheel uitsluiten van archeologische erfgoedwaarden binnen het projectgebied is op basis van het bureauonderzoek ook niet mogelijk. Gelet op de eerder matige archeologische verwachting is het aangewezen het terrein eerst te onderwerpen aan een landschappelijk bodemonderzoek om na te gaan in welke mate de bodemopbouw binnen het gebied nog bewaard is en of er een archeologisch interessant niveau aanwezig kan zijn. Indien dat bodemonderzoek uitwijst dat er een archeologisch niveau aanwezig kan zijn, dan is het aangewezen het projectgebied verder archeologisch te evalueren en waarden doormiddel van een proefsleuvenonderzoek.

4. Assessment van het terrein²

Er werden 5 proefsleuven aangelegd, 3 zijn noordnoordoost – zuidzuidwest georiënteerd. Proefsleuf 4 en 5 werden noordwest-zuidoost georiënteerd omdat er rekening gehouden moest worden met de zuidwestelijke hoek van het terrein die dicht begroeid is door struikgewas en bomen en waar zich een chalet bevindt. Daarnaast bevinden zich in de noordoostelijke hoek, langs de straat, een reeks bomen die behouden dient te worden.

In voornamelijk proefsleuf 1 werden duidelijke spitsporen aangetroffen.

² De verwijzingen naar figuren zijn de figuren opgenomen in de nota archeologie.

In de proefsleuven 1, 2 en 3 werden sporen aangetroffen van ondiepe greppels. De greppelsporen 1 (gelegen in proefsleuf 1), 5 (gelegen in proefsleuf 2) en 6 (gelegen in proefsleuf 3) liggen in elkaars verlengde. Deze greppel is noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerd. Daarnaast kunnen er in het zuidelijk deel van het terrein twee greppels gesitueerd worden, deze zijn noordwest-zuidoost georiënteerd. Van één greppel werden sporen teruggevonden in zowel proefsleuf 1, 2 als 3, van de andere greppel werden enkel sporen aangetroffen in proefsleuf 1 en 2. De vulling van deze greppels bestaat uit een donkergrijze opvulling die in sleuf 2 aansluit bij de Ap en in sleuf 1 lijkt overlaagd te zijn door een verbrokkelde B-horizont met ijzeraanrijking. In sleuf 3 werd het greppelspoor, spoor 6, aangetroffen tussen de verstoringen van het recent afgebroken huis. Daaruit kan afgeleid worden dat de greppels alleszins dateren van voor de bouw van dat huis. De greppels zijn ondiep, de bodem reikt maar net tot in de C-horizont.

In het zuidelijk deel van proefsleuf 2 bevindt zich een langwerpige spoor, spoor 2, dat verdwijnt in de oostelijke wand van de sleuf. Het gaat hier vermoedelijk ook om een greppel die misschien ook kan gekoppeld worden aan een oudere perceelsindeling zoals blijkt uit een projectie van het opmetingsplan op de Atlas der Buurtwegen.

In proefsleuf 4 werd een stukje plastic, een glazen scherf en stukjes baksteen teruggevonden. De grond is hier duidelijk recent nog verstoord geweest, deze verstoring is gerelateerd aan de bebouwing die hier een tiental jaar geleden afgebroken is. Uit proefsleuf 3 kon deze recente verstoring ook afgeleid worden. In het noordelijk deel van deze sleuf is baksteenafval aangetroffen. Daarnaast toont het profiel zeer duidelijk sporen van recente verstoring.

In proefsleuf 1, 2 en 3 werden profielputten aangelegd en de profielkolommen geregistreerd. De profielkolom van proefsleuf 1 bevindt zich in de noordoostelijke hoek van het terrein. Bovenaan in het profiel is een Ap-horizont van ongeveer 20 cm aanwezig. Hieronder is een dun laagje (5-10cm) zichtbaar dat geïnterpreteerd kan worden als geroerde grond, in deze laag werden kleine baksteenfragmentjes aangetroffen. Door deze vaststelling kan de bovenliggende Ap-horizont gezien worden als opgebrachte grond. Onder de geroerde grond is een C/Cg-horizont aanwezig.

De profielput van proefsleuf 2 bevindt zich aan de zuidelijke zijde van het terrein. Uit deze profielput kan men afleiden dat de bodem maar uit twee horizonten bestaat en een eenvoudig A-C profiel heeft. De Ap-horizont heeft een dikte van een 50-tal cm. De eerder uitgevoerde boring 7 bevond zich ook aan de zuidelijke zijde van het terrein, toch leverde deze boring een zeer verschillend beeld op. Op basis van de boring werden namelijk 5 horizonten geïdentificeerd waaronder een B-horizont.

De profielkolom van proefsleuf 3 kan gesitueerd worden ter hoogte van voormalige bebouwing aan de noordelijke zijde van het terrein. De bodem is sterk verstoord ter hoogte van deze profielkolom. Aan de rechterzijde van het profiel is de bodem over de volledige diepte van de profielput (88cm) geroerd. Enkel aan de linkerzijde bevindt zich aan de onderzijde van het profiel nog een oorspronkelijk horizont, namelijk een C/Cg-horizont. Dit horizont is afgedekt door een 30 cm dikke laag opgebrachte grond. Bovenaan bevindt zich een laag opgebrachte grond (10cm) die zowel de linker- als de rechterzijde van het profiel afdekt. Boring 1 is kortbij de profielput van proefsleuf 3 uitgevoerd en werd gestuit op 20cm door een grindverharding. Zowel deze boring als de

profielkolom tonen dus aan dat dit deel van het terrein ernstig verstoord is door voormalige bebouwing.

5. Gemotiveerd advies

Volgend op het bureauonderzoek waarvan verslag werd opgemaakt in archeologienota 13018, werd op het terrein aan de Vaartstraat in Zonhoven een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Uit het archeologisch onderzoek bleek dat het terrein geen enkel waardevol archeologisch spoor bevat noch enig archeologisch interessant artefact. Er zijn sporen aangetroffen van greppels die echter vrij recent lijken te zijn. Naar datering kon enkel vastgesteld worden dat ze vermoedelijk dateren van voor de bouw van de woning die enkele jaren geleden ook weer werd afgebroken. Er werden wel aanwijzingen aangetroffen van het verspitten van de bodem. Er kan gesteld worden dat de natte omgeving het gebied – gekarteerd als Zec-bodem - weinig aantrekkelijk maakte voor het bouwen van (een) nederzetting(en). De grond is aan de noordelijke zijde van het terrein sterk geroerd en herwerkt. De aanwezigheid van plastic afval in profielput 4 wijst op een (vrij) recente manipulatie van de bodemopbouw.

Algemeen kan gesteld dat het terrein gelet op de afwezigheid van archeologisch interessante sporen en archeologica kan vrijgesteld worden van verder archeologisch onderzoek.

Advies:

Op basis van de gegevens uit het landschappelijk booronderzoek en het archeologisch proefsleuvenonderzoek kan derhalve besloten worden dat het projectgebied geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering. Het projectgebied kan daarom vrijgegeven worden van verder archeologisch onderzoek.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

6. Lijst met afbeeldingen

COVERFOTO: Opname van het projectgebied vanuit het zuidwesten, 4/09/2020

Fig. 1: Alle-sporenplan projectcode 2020H299 Zonhoven Vaartstraat